

De Theosofische Orde van Dienst (TOS), of de praktijk van de Broederschap

Christian Vandekerkhove

De Theosofische Orde van Dienst, vaak gekend als TOS, afkorting voor het Engelse Theosophical Order of Service, is een organisatie, die in de schoot van de Theosofische Vereniging is ontstaan, om de Broederschap in toepassing te brengen, naar alle mensen en zelfs de andere natuurrijken.

Een planeet met veel leed dat vraagt om te worden gelenigd

Voor veel soorten leed zijn er in Europa een hele reeks vangnetten. Dit is maar goed ook! Veel vormen van pijn en onbehagen ontsnappen nog steeds aan al deze mooie initiatieven van overheid en privé. Hieronder geven we enkele impressies van pijnlijke problemen in de westerse wereld.

In andere culturen zouden we andere voorbeelden geven.

Wat is armoede?

Armoede is niet naar de dokter gaan, omdat je weet dat het niet bij één bezoekje zal blijven, maar dat je steeds voor andere onderzoeken zult worden doorverwezen.

Armoede is niet kunnen studeren, omdat je de studierichting niet kunt betalen, omdat je thuis in de zaak moet helpen, of omdat je ouders vinden dat je dringend mee geld moet opbrengen voor het gezin.

Armoede is uitnodigingen afslaan, want je hebt niet de juiste kledij om er terecht te kunnen.

Armoede is ongezond voedsel kopen, want dat is goedkoper dan gezond voedsel.

Armoede is in de supermarkt telkens weer je favoriet voedsel zien liggen, maar het laten liggen, want je kunt het niet betalen, of je zou je heel erg schuldig voelen, mocht je je centen daaraan uitgeven.

Armoede is vaak een maaltijd moeten overslaan, of weeral "dank u" moeten zeggen.

Armoede is door het raam naar binnen kijken in een restaurant en de anderen gezellig zien tafelen.

Armoede is zo gekleed lopen dat de mensen op straat meewarig naar je kijken.

Armoede is zo gekleed gaan, dat als je ziek bent, de mensen gaan denken dat je dronken bent.

Armoede is telkens opnieuw moeten luisteren naar de vakantie verhalen van de anderen, maar het zelf moeten stellen met die ene zonnestraal die af je toe je straat bereikt.

Armoede is ook dat je mening niet ernstig wordt genomen in een discussie.

Armoede is niet naar een verjaardagsfeestje gaan, want je hebt geen geld om een geschenk te kopen.

Armoede is je maatschappelijk zo onzeker voelen, dat je het nooit zult halen bij een sollicitatiegesprek.

Armoede is niet weten of je volgende maand de huur nog kunt betalen.

Armoede is de verwarming te laag zetten, omdat anders je energierekening onbetaalbaar wordt.

Armoede is rondwandelen in het winkelcentrum, of de kranten gaan uitlezen in de bibliotheek, om warm te hebben, zonder thuis te moeten stoken.

Dit zijn enkele aspecten van armoede in een rijk land.

En dan nog in een verstedelijkte omgeving.

Op het platteland ziet armoede er een beetje anders uit.

In een arm land ziet armoede er weer helemaal anders uit.

Wat is eenzaamheid?

Eenzaamheid is alleen zijn, zonder klankbord voor wat je vanbinnen voelt.

Eenzaamheid is leven tussen mensen, waar je geen voeling mee hebt, of die geen voeling hebben met wat voor je van belang is.

Eenzaamheid is iedereen horen praten, zonder dat er een woord tot jou gericht is.

Eenzaamheid is rondlopen in de massa en met niemand contact hebben.

Eenzaamheid is dat iedereen wegstijgt elke keer dat je oogcontact maakt.

Eenzaamheid is zien hoe alle anderen met twee of in groep rondlopen, maar je bent alleen.

Eenzaamheid heeft duizend gezichten. Dit zijn er enkele van.

Wat is verslaving?

Verslaving is die nood, die je stuur heeft overgenomen.

Verslaving is een monster, dat bijna elke veldslag tegen je wint.

Verslaving is een draaikolk. Hoe meer je naar het midden ervan drijft, hoe moeilijker het wordt om er teug uit te geraken.

Verslaving is dat dwangmatige, dat je telkens weer voor is.

Verslaving is dit, maar nog veel meer.

Wat is ongeletterdheid?

Ongeletterdheid is aan anderen moeten vragen de dienstmededelingen voor te lezen, onder voorwendsel dat je je bril niet bij je hebt.

Ongeletterdheid is geen toegang hebben tot de bronnen, waarin je rechten staan.

Ongeletterdheid is geen normaal werk kunnen vinden.

Ongeletterdheid is steeds die meewarige glimlach van de anderen moeten trotseren.

Ongeletterdheid is dat niemand je kwaliteiten ziet, omdat je die ene kwaliteit mist.

Ongeletterdheid maakt dat je meelacht met de anderen, terwijl je weet dat je de enige bent die de grap niet begrijpt.

Ongeletterdheid is met veel minder informatie dan je medemens door het leven moeten gaan.

Ongeletterdheid is alleen zijn.

Dit zijn enkele aspecten van ongeletterdheid.

De Theosofische Orde van Dienst (TOS)

Wat hebben armoede, eenzaamheid, verslaving en ongeletterdheid nu te maken met theosofie?

De eerste doelstelling van de TV is: "Het vormen van een kern van de universele broederschap...". Dat broederschapsideaal laat je niet toe ongeroerd te blijven bij het leed van de ander.

Uit de stukjes hiervoor blijkt, dat het woord *Broederschap* meer kan inhouden dan een idealistisch salongesprek, als we ons hiervoor willen inzetten. Deze verschillende problemen treden soms apart op, maar vaak zijn ze aan elkaar gerelateerd. In de praktijk komt het hierop neer dat als een van deze problemen bij iemand wordt opgelost, bij de persoon meteen hoop komt voor die andere pijnpunten.

Het doel van de TOS

De Theosofische Orde van Dienst werd gesticht in 1908, als een initiatief van Dr. Annie Besant, 2de Internationale Presidente van de Theosofische Vereniging. In haar woorden geformuleerd: "*De TOS heeft ten doel de Theosofie in praktijk te brengen, opdat de som der menselijke ellende binnen en rondom de invloedssfeer van iedere afdeling van onze Vereniging zichtbaar moge verminderen.*" De boodschap is dus dat de Theosofische Vereniging niet enkel *praat* over een betere wereld, maar ook *daadwerkelijk* de handen uit de mouwen steekt, om de menselijke ellende aan te pakken.

De organisatie van de TOS

Het organigram dat we hieronder geven, gaat uit van een volledig ontplooiende TOS. In praktijk zullen in de meeste landen niet alle functies en departementen kunnen worden opgevuld.

Organigram: zie pagina 8

Toelichtingen op het Organigram

De Internationale President van de TS is *de iure* Voorzitter van de TOS.

De relatie tussen de TOS en de TS wordt op volgende manier geformuleerd in het *TOS International Handbook*, dat gewoon van het net te downloaden is. "*At the international level, the TOS is managed by the International Secretary as an autonomous department of the Theosophical Society under the inspiration and guidance of the International President of the TS who is ex officio*

the President of the TOS. The Secretary is appointed by the President for the period s/he determines."

De Nationale Afgevaardigde van de TOS is *de iure* lid van het Hoofdbestuur van de TS in zijn land. Hij zal rapporteren aan de Internationale TOS, zowel als aan het Hoofdbestuur en de Algemene Vergadering van de Nationale Sectie, waaronder hij ressorteert.

De TOS bestaat in elk land uit 7 departementen, waarvan de leiders werken in overleg met de Nationale Afgevaardigde van de TOS. De verschillende locale initiatieven worden verondersteld hun eigen bestuur te vormen. Indien dus in een stad 3 groepen een project zouden hebben, de ene voor ziekenbezoek, de andere voor bejaardenbezoek en de derde voor vegetarisme, dan moeten ze elk hun eigen comité vormen, onder leiding van de leider van het respectievelijke Departement. Zo wordt in het Adyarbulletin van april 1908 (p.102) gemeld. Het lijkt dat de bedoeling was, de groepen zo veel mogelijk vrijheid van initiatief en werking te geven.

1. Sociaal Werk

Dit departement zal zich vooral bezighouden met de problemen die aan het begin van dit artikel werden aangeraakt: armoede, eenzaamheid, verslaving, ongeletterdheid. Er zijn echter nog veel meer mogelijkheden, zoals gevangeniswerk, ziekenhuiswerk, bejaardenwerk, blinden- en gehandicaptenhulp, zelfmoordpreventie en alles wat te maken heeft met problemen van

kinderen en jongeren. In deze tijd komt nog bij de hulp aan slachtoffers van huiselijk- en straatgeweld en verkrachting.

2. Dierenwerk

Belangrijke themata hierin zijn dierenleed, dierenopvang, vivisectie, dierproeven, vegetarisme, diervriendelijke kledij, milieubewustzijn, enz.

3. Wereldvrede

Werken voor wereldvrede kent een objectief en een subjectief luik.

Objectief is er de samenwerking met bestaande organisaties voor vrede en tegen oorlog. Daarnaast is er de promotie van transnationale organisaties, zoals de Verenigde Naties, de Europese Unie, e.d. die zich tot doel stellen de volkeren in vrede te laten leven met elkaar. Het bestrijden van racisme en religieuze intolerantie kunnen worden gestimuleerd door samenwerking met organisaties die zich inzetten voor actief pluralisme.

Subjectief is het stimuleren van meditatie voor vrede en geweldloosheid.

4. De Uitkijk of Waker

Dit departement doorzoekt actief en permanent de verschillende aspecten van de samenleving en tracht na te gaan, waar de TOS nog zou kunnen helpen. Dit gebeurt voornamelijk door de verschillende media in de gaten te houden. De leider van dit departement zal telkens wanneer nodig de Nationale Afgevaardigde op

de hoogte stellen van nieuwe mogelijkheden tot dienst.

5. Kunst en Kunstambacht

Dit departement heeft verschillende doelstellingen. In enkele kernachtige bewoordingen geformuleerd: Kunst als middel tot broederschap. Schoonheid om de mens te veredelen. Verbroedering van al wie actief is in de verschillende kunstdisciplines. Revaloriseren van de kunstambachten. Integratie van kunst en kunstambacht in ons leven. Leven in harmonie.

Kunst als propaganda voor theosofische ideeën en idealen, door middel van schilderijen, toneel, enz.

6. Gezondheid en Genezingsdienst

De vervreemding van de natuur terug draaien. Promotie van een natuurlijke leefwijze in voeding, kleding, tijdsbesteding, beweging, ecologie, land- en tuinbouw en stadstuinen. Transitie, enz.

Daarnaast het stimuleren van groepen van Genezingsdienst en indien wenselijk ook persoonlijk genezingswerk uitoefenen.

7. Burgerzin en Burgerplicht

De mensen aanzetten to verantwoorde burgerzin. Ethiek als de normale leefwijze propageren. Competitiegeest vervangen door samenwerkingsgeest.

Het werk van deze 7 departementen heeft zowel lokale als globale aspecten.

Locaal zal gewerkt worden met individuen en in samenwerking met

kleine organisaties en verenigingen. Globaal kan worden gewerkt aan mentaliteitswijzigingen van het publiek en lobbyen bij de wetgever, waar de wetten van het land dienen aangepast voor deze idealen.

Wie kan lid worden van de TOS?

In principe kan iedereen zich aansluiten, maar er zijn soorten leden:

1. *De Broeders en Zusters:* De Nationale Afgevaardigde van de TOS en de Hoofden der Departementen moeten
2. verplicht lid zijn van de Theosofische Vereniging.
3. *De Dienaars:* Daarnaast zijn er nog de leden van de Departementen, die al dan lid van de TV kunnen zijn.
4. *Aangesloten Leden:* Dit zijn sympathisanten, die niet over de tijd en/of de mogelijkheden beschikken om zich daadwerkelijk in te zetten voor de TOS, maar welbereid zijn financieel te helpen.

De TOS in Verleden en Toekomst

De maatschappij verandert constant en de problemen dus ook. De TOS moet daarom dynamisch zijn en zich aan deze veranderende noden aanpassen. In de iets meer dan een eeuw van haar bestaan zijn niet enkel de noden veranderd, maar ook de maatschappelijke oplossingen. Waar de TOS vroeger in haar eentje moest strijden om bepaalde noden te lenigen, kan ze zich nu steeds meer associëren met bestaande organisaties of initiatieven.

In de beginperiode van de TOS werden in vele landen talloze initiatieven in haar schoot ontwikkeld, waaronder een propagandaprogramma voor de theosofische ideeën en jeugdwerking.

De facto is in een aantal landen dat jeugdwerk overgegaan naar de onafhankelijke, maar historisch met de TV gelieerde Orde van de Tafelronde. Een instroomprogramma voor de jeugd in de TV bestaat feitelijk niet meer, met als gevolg een vergrijzing van het ledenbestand.

Daarnaast ontstond een Braille Liga, een Esperanto Liga, een Broederschap van Genezers, een Anti-Vivisectie-Liga, gebedsgroepen, veel initiatieven voor

armoedebestrijding, Dierenbescherming, Vrouwenrechten, Opvoeding, Mensenrechten, enz.

Sommige departementen hebben/handen enkel zin in bepaalde landen. In India bijvoorbeeld, kende men liga's voor meisjesopvoeding, stimulering van buitenlandse reizen, voor hygiëne, voor pers, enz. Een deel daarvan heeft in onze tijd geen zin meer, terwijl andere noden de kop opgestoken hebben.

Veel van deze initiatieven zijn verdwenen, omdat ze niet meer nodig waren of omdat ze opgenomen zijn in externe organisaties.

In een aantal landen, waaronder België was de TOS ooit zo uitgebreid dat ze uit een aparte vereniging zonder winst bestond, naast, maar onder toezicht van de Belgische Theosofische Vereniging. Toen dit niet meer nodig was, werd deze vzw gesaldeerd en werd de TOS een activiteit van de Vereniging. De toekomst zal uitwijzen welke vorm en middelen ze zal aannemen.

*

* *

Aanspreekpunt

Wie zich geroepen voelt zijn schouders mee onder de TOS te zetten, neemt best contact op met de Nationale Afgevaardigde van de Orde van Dienst, of via een Bestuurslid dat naar hem zal doorverwijzen. Het is goed tegelijk te vermelden voor welk(e) departement(en) je je wil inzetten.

Wie eerst wil verkennen hoe de TOS werkt, kan de internationale website raadplegen: <http://international.theoservice.org/>

Er bestaat ook een tijdschrift: The Service Link en een nieuwsbrief: in-touch.online, te verkrijgen via die website.

The Theosophical Order of Service

